

Guerra a EuropaCABARET
VOLTAIRE

Plàcid Garcia-Planas

“Llaura’m enmig de la mort i la guerra”

Pots llançar míssils sense deixar d’escriure poemes.

“La guerra que va llançar Ucraïna contra el Donbass la sento no només com una agressió contra mi i contra la meva família, sinó com una guerra contra la cultura russa i la meua llengua materna”.

Ielena Zaslàvskaia (Lissitxansk, 1977) ha escrit nou llibres de poesia i cinc per a nens. Membre de la Unió d’Escriptors de la República Popular de Luhansk i de la Unió d’Escriptors de Rússia, els seus poemes estan traduïts a l’alemany, el francès, l’espanyol, l’anglès, el lituà, el serbi i el búlgar. Diverses cançons de la banda de rock moscovita Zverebói s’inspiren en la seva obra.

Llaura’m enmig de la mort i la guerra, / la vida és l’argila barrejada amb l’amor, / que si necessitem una raó per sobreviure, / i una raó per morir, / per a l’amor cap raó no és necessària.

Què és la poesia per a aquesta poeta del Donbass?

“És l’oportunitat, a través de vocals i consonants, de la respiració i el ritme, d’explicar el que per a mi és un misteri –respon des de Luhansk–. És la felicitat de volar sobre la realitat. Els poemes existeixen per desafiar la gravetat. La poesia et dona ales! És la nau aèria que em porta a través de la vida. Però la guerra va canviar el rumb d’aquesta nau”.

I quin rumb va prendre la nau?

“Confrontacions brutals, decisions fatídiques i eleccions extremes van arrencar la tranquil·la vida quotidiana del terra. Amb això es va trobar la gent del Donbass el 2014, quan va tenir l’oportunitat de protegir la seva terra natal i tornar al si de la història i la cultura russa. La guerra amb Ucraïna va demostrar [benvinguts a la intensitat] que els valors vitals de la gent del Donbass, traduïts en heroisme i gestes, no

Ens arriben poques veus del Donbass controlat pels russos. Busco la veu de la poeta Ielena Zaslàvskaia. El seu pare va lluitar contra els ucraïnesos el 2014. Ara hi lluita el seu fill. “El meu front –diu– és la poesia”

van sorgir per casualitat, en un lloc buit, sinó que existeixen com a constant, i determinen així, sense que es vegi, el nostre comportament, les nostres decisions i la nostra disposició a elevar-nos per sobre del destí. Aquests són els valors –afirma la poeta– que, en temps de pau, passen desapercebuts com l’aire. És l’amor per la terra on vas néixer, el donar gràcies a l’avi per la Victòria [sobre el Tercer Reich], el morir tu per ajudar el

teu company. A la guerra, aquests són els valors principals i delimiten el que una persona no pot rebutjar i el que està disposada a defensar al preu que sigui –diu Zaslàvskaia–. Com a poeta, la meua tasca creativa és reflectir aquests valors de manera poètica: en la paraula, les imatges, les emocions i els significats amagats entre línies”.

En la guerra vam aprendre / a estimar tant la vida com en temps de pau / no havíem estimat mai. / I en un funeral a amagar de tots / el dolor de la pèrdua i la vergonya!

Aquí, invasors i envaïts es llancen la paraula nazi com un projectil.

“Nosaltres vam llegir Lorca, Hemingway, Orwell, Saint-Exupéry, que van lluitar pels republicans espanyols –afirma–. El poble ucraïnès, per desgràcia, no ha après la lliçó de la lluita antifeixista a Europa i dona suport al govern neonazi, que va introduir la discriminació per nacionalitat. Als russos se’ls va privar del dret a estudiar en el seu propi idioma i de fer-lo servir en activitats professionals. Al Donbass es va engegar una guerra contra els ciutadans russos d’Ucraïna. Les paraules del president Putin sobre la necessitat de desnazificar Ucraïna reflecteixen la situació tal com nosaltres la veiem... No passaran”.

Per a què serveix la poesia en una guerra?

“Si la poesia no és necessària quan el món s’esfondra, per a què la necessitem, llavors? Fins i tot en els temps més durs i difícils, la poesia ha de representar la bellesa del món, el

patiment i l’alegria de les persones, la immensitat de l’ànima humana; ha d’il·luminar el sentit pel qual vivim i morim”.

Primavera. Inesperada com la mort. / Un instant: les gemmes dels albercocs brollaven com llàgrimes

Els poemes i la poesia han d’agafar el ka-làixnikov?

“El 2014, quan Ucraïna va atacar el Donbass, em vaig quedar a Luhansk. El meu pare se’n va anar al front. El 2022 ja se n’hi ha anat el meu fill. Durant tot aquest temps no he deixat d’escriure poesia, i aquest és el meu front”.

Pots trobar bellesa en un poema escrit per un poeta del bàndol que tu sents com a agressor?

“Els poemes ucraïnesos escriuen bonics poemes que menyspreen els que defensen el Donbass”

“Respondré amb les paraules de Gilbert K. Chesterton: ‘Ningú no ha escrit bons poemes dient que els nens són repugnants, que els capvespres són ridículs o que l’home que creua una espasa amb tres enemics és digne de menyspreu’. La literatura ucraïnesa –diu– té per objectiu, des del 2014, deshumanitzar i demonitzar els russos, visquin on visquin. Majoritàriament aquesta literatura és conjuntural i els poemes ucraïnesos miren d’escriure bonics poemes afirmant que una persona que defensa la seva pàtria (el Donbass) és digna de menyspreu. I, en resposta a aquesta agressió, sorgeix un desig de protegir la cultura pròpia, de transmetre en versos la tragèdia de la guerra i la celebració de la victòria”.

I un brusc cop de terra / sobre la tapa d’un taüt, / una casa destrossada, / el so de l’artilleria. / I després, silenci...

“Poesia –afirma Zaslàvskaia– és dir t’estimo i dir perdona, dir atreveix-t’hi i dir resigna-t’hi”.

Quatre paraules. Amor. Resignació. Perdó. Atreviment.

És l’enigma de la poesia. Combinades d’una manera, aquestes quatre paraules provoquen un petó. Combinades d’una altra, desapareixen una bala.

Ielena Zaslàvskaia

INGA TELIKANOVA

Immobilariària

Els diumenges amb

LA VANGUARDIA